

RCL.DPiO 5604-79/12

ANALIZA
WYROKU TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO
Z DNIA 17 LIPCA 2012 R., SYGN. AKT P 30/11

I. INFORMACJE O ORZECZENIU:

1. Metryka orzeczenia:

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 lipca 2012 r., sygn. akt P 30/11. Sentencja orzeczenia została ogłoszona w dniu 24 lipca 2012 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej pod poz. 848.

2. Sentencja orzeczenia:

Art. 70 § 6 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 58 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 169, poz. 1387, z późn. zm.), **w zakresie**, w jakim wywołuje skutek w postaci zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w związku z wszczęciem postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, o którym to postępowaniu podatnik nie został poinformowany najpóźniej z upływem terminu wskazanego w art. 70 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa, **jest niezgodny** z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Utrata mocy obowiązującej niekonstytucyjnej regulacji:

Zakwestionowany przepis art. 70 § 6 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, zwanej dalej „Ordynacją podatkową”, nie utracił mocy obowiązującej z dniem opublikowania sentencji niniejszego wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw. Regulacja ta została bowiem z dniem 1 września 2005 r. zmieniona przez art. 1 pkt 34 lit. d

ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 143, poz. 1199, z późn. zm.), zwanej dalej „nowelizacją z 2005 r.”.

4. Stan prawny (na gruncie którego wydano orzeczenie):

Artykuł 70 Ordynacji podatkowej reguluje kwestię przedawnienia zobowiązań podatkowych. Przepis § 6 tej jednostki redakcyjnej był trzykrotnie nowelizowany i w wyniku pierwszej zmiany, dokonanej przepisami ustawy z dnia 12 września 2002 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 169, poz. 1387, z późn. zm.), zwanej dalej „nowelizacją z 2002 r.”, został podzielony na punkty. Zakwestionowany punkt 1 ww. jednostki redakcyjnej, po wejściu w życie nowelizacji z 2002 r., czyli od 1 stycznia 2003 r., przewidywał, że termin przedawnienia zostaje zawieszony z dniem wszczęcia postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe.

Następnie w dniu 1 września 2005 r. omawiany przepis Ordynacji podatkowej ponownie zmieniono wskazując, że przesłanką zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego jest wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwo (wykroczenie) skarbowe, ale tylko jeśli zachodzi podejrzenie, że niewykonanie zobowiązania wiąże się z przedmiotem tych postępowań.

Kolejną zmianę brzmienia art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej wprowadzały przepisy ustawy z dnia 24 września 2010 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. Nr 197, poz. 1306). Ustawa ta weszła w życie 9 listopada 2010 r. i określiła nowy skutek, jaki wywołuje zaistnienie przesłanek wskazanych w omawianym przepisie. Brzmienie ukształtowane powyższą ustawą obowiązywało w chwili wydania przedmiotowego wyroku Trybunału, a także obowiązuje w chwili sporządzania niniejszej analizy. Podkreślenia wymaga, że istota tej regulacji oraz norma jaką z jej treści można wyinterpretować, pomimo powyższych nowelizacji, w dalszym ciągu pozostały bez większych zmian.

Trybunał Konstytucyjny w przedmiotowym wyroku dokonał oceny zgodności z Konstytucją przepisu art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 1 września 2005 r. Pomimo tego, że przepis w tym kształcie przestał obowiązywać niemal siedem lat przed wydaniem analizowanego orzeczenia, Trybunał Konstytucyjny podjął się dokonania oceny zgodności z Konstytucją omawianej regulacji. Na decyzję Trybunału Konstytucyjnego wpłynęły dwie kwestie. Po pierwsze, w sprawie, na gruncie której wpłynęło do Trybunału pytanie prawne, zastosowanie

znajduje art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu obowiązującym w podanym wyżej okresie czasu. Natomiast drugą okoliczność uzasadniającą wydanie w niniejszej sprawie orzeczenia merytorycznego przez Trybunał, wskazał sąd pytający w swym wystąpieniu. Naczelny Sąd Administracyjny kierując pytanie prawne wykazał bowiem, że ocenie zgodności z Konstytucją podlegać będzie również, obok brzmienia przepisu Ordynacji podatkowej w określonym przedziale czasowym, konkretna norma prawna, która do polskiego systemu prawa wprowadzona została przepisami nowelizacji z 2002 r. i która, pomimo kilkakrotnych zmian brzmienia zakwestionowanego przepisu, w dalszym ciągu obowiązuje.

Zgodnie z art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu będącym przedmiotem badań Trybunału Konstytucyjnego, bieg pięcioletniego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, po upływie którego zobowiązanie to wygasa, zostaje zawieszony z dniem wszczęcia postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe. Omawiając tematykę prowadzenia powyższych postępowań, na przykładzie tych toczących się w trybie karnoskarbowym, należy wskazać, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w okresie pomiędzy 1 stycznia 2003 r. a 31 sierpnia 2005 r. (ale również obecnie) datą wszczęcia postępowania jest data wydania postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia. Dzieje się to na skutek postanowienia właściwego organu wydanego w sytuacji, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa skarbowego lub takiegoż wykroczenia. Z uwagi jednak na fakt, że na ww. etapie postępowania prowadzone jest ono „w sprawie” i dopiero zmierza do ustalenia osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia skarbowego, podatnik nie jest informowany o wszczęciu postępowania. A tym samym nie jest świadomy, że bieg 5-cioletniego terminu przedawnienia został skutecznie zawieszony.

W tej sytuacji dalsze postępowanie może zakończyć się w dwojaki sposób. Mianowicie prowadzone czynności mogą nie dać organowi prowadzącemu postępowanie wystarczających podstaw do przyjęcia, że dane przestępstwo lub wykroczenie popełniła konkretna osoba. Wówczas wydane zostanie postanowienie o umorzeniu postępowania w prowadzonej sprawie i po jego uprawomocnieniu termin przedawnienia zobowiązania podatkowego zacznie biec dalej. W tej sytuacji, podobnie jak w przypadku wszczęcia postępowania, podatnik w dalszym ciągu pozostaje nieświadomy odnośnie prowadzonych czynności i, co ważniejsze, ich wpływu na jego sytuację prawną.

Natomiast jeśli w toku dalszych czynności wyjaśniających organ prowadzący postępowanie zbierze dowody uzasadniające przypuszczenie, że konkretny podatnik popełnił

przestępstwo lub wykroczenie penalizowane przez przepisy karnoskarbowe, to wówczas przedstawiane mu są zarzuty. Od tego momentu podatnik ten staje się stroną w toczącym się postępowaniu. I tym samym, dopiero od tej chwili nabywa on wiedzę o wcześniejszym zawieszeniu biegu terminu przedawnienia przewidzianego dla zobowiązań skarbowych.

5. Powołany wzorzec konstytucyjny:

Trybunał Konstytucyjny rozpatrując przedmiotową sprawę przyjął jako wzorzec art. 2 Konstytucji, w myśl którego Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Z powyższej zasady demokratycznego państwa prawnego Trybunał wyinterpretował kolejne zasady, które następnie w swoim orzecznictwie przyjmuje jako podstawę kontroli ustaw (samodzielną bądź łącznie z innymi zasadami konstytucyjnymi). Taką właśnie zasadą jest zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. I to ona stanowiła wzorzec, z którym badana była konstytucyjność zakwestionowanej regulacji Ordynacji podatkowej. W swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny niejednokrotnie charakteryzował tę zasadę wskazując m.in. że opiera się ona na pewności prawa a więc takim zespole cech przysługujących prawu, które zapewniają jednostce bezpieczeństwo prawne; umożliwiają jej decydowanie o swoim postępowaniu w oparciu o pełną znajomość przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie ich działania mogą pociągnąć za sobą. Jednostka winna mieć możliwość określenia zarówno konsekwencji poszczególnych zachowań i zdarzeń na gruncie obowiązującego w danym momencie stanu prawnego jak też oczekiwać, że prawodawca nie zmieni ich w sposób arbitralny. Bezpieczeństwo prawne jednostki związane z pewnością prawa umożliwia więc przewidywalność działań organów państwa, a także prognozowanie działań własnych (wyrok z dnia 14 czerwca 2000 r., sygn. akt P 3/00, OTK ZU nr 5/2000, poz. 138). Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 lutego 2001 r., sygn. K 27/00, wskazał również, że zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i do prawa, (...), wyraża się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa, by nie stawało się ono swoistą pułapką dla obywatela i aby mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na prawne skutki, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem będą także w przyszłości uznawane przez porządek prawny (OTK ZU nr 2/2001, poz. 29). Ponadto, Trybunał Konstytucyjny wskazał, że omawiana zasada wywodzona z art. 2 Konstytucji wymaga, aby stanowione przez ustawodawcę normy prawne nie nakazywały obciążenia adresatów tych norm bez jednoczesnego wprowadzenia zasad postępowania

odpowiednio jasnych, umożliwiających dochodzenie przez nich swoich praw (orzeczenie z dnia 8 grudnia 1992 r., sygn. akt K 3/92, OTK w 1992 r., poz. 26).

Przepis art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej w brzmieniu nadanym nowelizacją z 2002 r., obowiązującym do dnia 1 września 2005 r., skutkowałam zawieszeniem biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego z dniem wszczęcia postępowania karnego lub postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub także wykroczenie. Zobowiązanie to nie wygasało po upływie, przewidzianego w § 1 cytowanego przepisu, pięcioletniego terminu przedawnienia liczonego od końca roku kalendarzowego, w którym zobowiązanie powstało, lecz istniało nadal i mogło być przez organy podatkowe w dalszym ciągu egzekwowane. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia jednocześnie wydłużało ów 5-cioletni okres o czas trwania zawieszenia, zmieniając tym samym sytuację faktyczną i prawną podatnika, który mógł mieć realne trudności w dokonaniu oceny czy jego zobowiązania podatkowe wygasło, czy jeszcze może być egzekwowane. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wymaga, by podatnik nie tkwił w owym stanie niepewności przez czas bliżej nieokreślony.

W tym miejscu należy wskazać, że Trybunał Konstytucyjny podkreślił zdecydowanie, że podatnikom nie przysługuje zagwarantowane w ustawie zasadniczej prawo do przedawnienia ich zobowiązań podatkowych względem państwa, stając jednocześnie na stanowisku, że skoro przepisy Ordynacji podatkowej przewidują taką instytucję, to w tej sytuacji oczywistym jest, iż podatnicy mają prawo oczekiwać, że upływ terminu przedawnienia spowoduje wygaśnięcie ich obowiązku podatkowego zgodnie z regułami przewidzianymi w tejże ustawie.

Trybunał Konstytucyjny wskazał, że kwestionowany przepis Ordynacji podatkowej (jak również norma nim wprowadzona i obowiązująca do chwili obecnej) narusza zasadę konstytucyjną, przyjętą jako wzorzec kontroli w niniejszej sprawie, w takim zakresie, w jakim wywołuje skutek w postaci zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, z uwagi na wszczęcie postępowań w nim wskazanych, o którym to skutku podatnik nie został poinformowany przez organy podatkowe najpóźniej z upływem przedawnienia. Trybunał wyjaśnił również, że powyższego stanowiska nie należy rozumieć w ten sposób, iż postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe powinno być jawne dla podatnika, bądź że powinien być on informowany o wszczęciu któregoś z powyższych postępowań, gdy są one prowadzone „w sprawie” a nie przeciwko konkretnej osobie. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego takie założenie byłoby sprzeczne dla odmiany z zasadą tajności mającą zastosowanie do postępowania przygotowawczego będącego w fazie *in rem*, oraz mogłoby utrudniać lub wręcz uniemożliwić osiągnięcie celów

stawianych przed tą fazą postępowania. Trybunał Konstytucyjny podkreślił natomiast, że stanowiąca w przedmiotowej sprawie wzorzec konstytucyjny zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wymaga, aby w momencie upływu ustawowego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, organy podatkowe poinformowały podatnika, iż na skutek wcześniejszego wszczęcia przez nie postępowania przedawnienie zobowiązania jednak nie następuje. Organy podatkowe informując podatnika o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia wykluczałyby tym samym wątpliwości podatnika co do tego czy ciążące na nim zobowiązanie podatkowe w dalszym ciągu istnieje, czy już uległo przedawnieniu.

II. SKUTKI ORZECZENIA:

Uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjny art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej został dodany przez nowelizację z 2002 r. i obowiązywał do dnia wejścia w życie nowelizacji z 2005 r. Zakwestionowana regulacja obowiązywała w okresie od 1 stycznia 2003 r. do 31 sierpnia 2005 r. Tym samym wejście w życie przedmiotowego wyroku nie będzie skutkowało utratą mocy obowiązującej niekonstytucyjnego przepisu, bowiem od dnia 1 września 2005 r. nie obowiązuje on w brzmieniu, którego zgodność z Konstytucją była przedmiotem badań Trybunału.

Jednakowoż należy zauważyć, że przepis art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 sierpnia 2005 r., może być podstawą sądowych rozstrzygnięć również w chwili obecnej. Tym bardziej, że art. 21 nowelizacji z 2005 r. wskazywał jednoznacznie, że do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem wejścia w życie tej nowelizacji, w nowym brzmieniu stosuje się jedynie przepis § 4 w art. 70 Ordynacji podatkowej. Zatem art. 70 § 6 pkt 1 tej ustawy stosowany będzie w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 2005 r.

Pomimo wejścia w życie przedmiotowego wyroku, ww. przepis w zaskarżonym brzmieniu nie utracił swej mocy obowiązującej również w stosunku do stanów faktycznych, do których mógłby znaleźć zastosowanie. Niniejszy wyrok nie zmienił również jego brzmienia. Dzieje się tak, z uwagi na fakt, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z tzw. pominięciem ustawodawczym, skutkującym uznaniem art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej za przepis sprzeczny z Konstytucją przez to, iż nie zawiera normy zapewniającej podatnikowi, że z chwilą upływu 5-letniego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego zostanie on poinformowany o tym, że zobowiązanie w dalszym ciągu jest wymagalne na skutek wcześniejszego zawieszenia biegu terminu przedawnienia.

III. WSKAZÓWKI DLA PRAWODAWCY:

Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że analizowany wyrok dotyczył brzmienia art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2005 r., z uwagi na związanie Trybunału zakresem przedmiotowym pytania prawnego skierowanego w niniejszej sprawie przez pytający sąd.

Jednakże Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę, że art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej, pomimo dalszych zmian, w obecnym brzmieniu również zawiera normę uznaną w niniejszym wyroku za niekonstytucyjną. Dlatego też, zdaniem Trybunału, istnieje konieczność ponownej zmiany tego przepisu, która zagwarantuje podatnikowi, że w chwili upływu 5-letniego terminu przedawnienia jego zobowiązania podatkowego zostanie on poinformowany, iż przedawnienie nie nastąpi z uwagi na wcześniejsze zawieszenie jego biegu.

IV. WYKONANIE ORZECZENIA:

1. Potrzeba wykonania orzeczenia:

Przepis art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej w niekonstytucyjnym brzmieniu był elementem polskiego systemu prawa w okresie od 1 stycznia 2003 r. do 31 sierpnia 2005 r. Nie ma zatem konieczności podejmowania prac legislacyjnych zmierzających do zmiany zakwestionowanego brzmienia ww. przepisu.

Koniecznym jest natomiast, co podkreślił również Trybunał Konstytucyjny, podjęcie przez ustawodawcę stosownych działań zmierzających do zmiany art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej w brzmieniu ustalonym przez przepisy ustawy z dnia 24 września 2010 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników i obowiązującym od dnia 9 listopada 2010 r. do chwili obecnej. Nowelizacja z 2002 r. poza tym, że wprowadziła do Ordynacji podatkowej przepis art. 70 § 6 pkt 1 w brzmieniu uznanym w niniejszym wyroku za niekonstytucyjne, wprowadziła również normę, która pomimo kolejnych zmian brzmienia zakwestionowanej regulacji, w dalszym ciągu funkcjonuje w systemie prawnym. Obecnie obowiązujący przepis art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej również zawiera normę prawną, która jest niepełna, bowiem nie przewiduje, że z upływem ustawowego, 5-cioletniego, terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego podatnik zostanie poinformowany, iż jego zobowiązanie się nie przedawniło, na skutek zawieszenia biegu terminu przedawnienia.

2. Podmiot wykonujący orzeczenie:

Z uwagi na tematykę niniejszego wyroku Trybunału Konstytucyjnego podmiotem właściwym w zakresie objętym tym wyrokiem jest Minister Finansów.

3. Kierunek rozwiązań/brzmienie przepisu:

Działania legislacyjne zmierzające do wyeliminowania stanu niekonstytucyjności art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej winny zmierzać do nowelizacji ww. przepisu w taki sposób, aby wprowadzić do niego normę prawną, która zlikwiduje stan niepewności co do istnienia zobowiązania podatkowego, w jakim może pozostawać podatnik w obowiązującym stanie prawnym, w chwili gdy upływa termin przedawnienia tego zobowiązania. Usuwanie przez ustawodawcę stanu niekonstytucyjności art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej może przebiegać na dwa sposoby. Pierwszym możliwym rozwiązaniem jest wprowadzenie do art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej regulacji, w myśl której podatnik najpóźniej z chwilą upływu terminu przedawnienia zostanie poinformowany, że jego zobowiązanie podatkowe nie uległo przedawnieniu na skutek wcześniejszego zawieszenia biegu terminu przedawnienia. Odmiennym rozwiązaniem będzie ewentualne dodanie w obowiązującym art. 70 Ordynacji podatkowej kolejnej jednostki redakcyjnej, w której sformułowana zostanie owa norma prawna, której brak przesądził o niekonstytucyjności art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej.

Jednakże bez względu na to, który z powyższych sposobów ustawodawca wybrałby, podejmując prace legislacyjne zmierzające do wykonania przedmiotowego wyroku, celowe wydaje się rozważenie poniższych kwestii. Mianowicie zastanowienia wymaga ewentualne określenie w jaki sposób podatnik zostanie poinformowany o dalszym istnieniu jego zobowiązania podatkowego oraz określenie momentu bądź czynności, których zaistnienie będzie przesłanką do uznania, że podatnik uzyskał informację, o bezskutecznym upływie ustawowego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego ze względu na jego wcześniejsze zawieszenie.

Nadto, należy wskazać, że inicjatywa ustawodawcza podejmowana na skutek niniejszego wyroku nie powinna się ograniczać jedynie do zmiany przepisów Ordynacji podatkowej. Na skutek funkcjonowania analogicznej konstrukcji w treści art. 65 ust. 10 pkt 1 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. Nr 68, poz. 622, z późn. zm.), konieczne wydaje się dokonanie zmian również w tej ustawie.

4. Etap prac nad projektem wykonującym orzeczenie:

W zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, znajdującej się na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, umieszczony został, przygotowany przez Ministra Finansów, projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw, mający na celu wykonanie analizowanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Przepis art. 4 w pkt 1 ww. projektu ustawy przewiduje dodanie w Ordynacji podatkowej art. 70c w następującym brzmieniu:

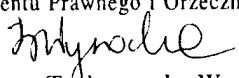
„Art. 70c. Organ podatkowy pierwszej instancji zawiadamia podatnika o zawieszeniu biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego oraz o dalszym biegu terminu przedawnienia po upływie okresu zawieszenia.”.

Mając na względzie stanowisko Trybunału Konstytucyjnego, wskazać należy, iż wątpliwości budzi proponowany sposób wykonania niniejszego wyroku. Trybunał wskazał bowiem jednoznacznie, że najpóźniej z upływem 5-cioletniego terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego podatnik winien zostać poinformowany o fakcie, że przedawnienie jego zobowiązania nie nastąpi. Z brzmienia proponowanego art. 70c Ordynacji podatkowej nie wynika natomiast żaden termin, w którym organy pierwszej instancji będą informowały podatnika o nie przedawnieniu się jego zobowiązania, z uwagi na wcześniejsze zawieszenie biegu terminu przedawnienia. W projektowanej regulacji nie wskazano również w jaki sposób właściwe organy będą zawiadamiały podatnika oraz na jakiej podstawie uznają, że podatnik został skutecznie zawiadomiony o swej sytuacji prawnej.

Ponadto, w dniu 15 listopada 2012 r. Komisja Ustawodawcza Senatu złożyła do Marszałka Senatu wnioski o podjęcie inicjatywy ustawodawczej wraz z projektem ustawy wykonującej przedmiotowe orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego. W projekcie tym przewidziano zmianę Ordynacji podatkowej, polegającą na wprowadzeniu do art. 70 § 6 pkt 1 tej ustawy klauzuli, przewidującej poinformowanie podatnika, najpóźniej z upływem terminu przedawnienia dla zobowiązania, o wszczęciu postępowania w sprawie o przestępstwo (wykroczenie) skarbowe, wiążące się z niewykonaniem tego zobowiązania. Proponowane zmiany, co do zasady, wykonują przedmiotowe orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego. Ponadto, omawiany projekt przewiduje, na skutek zapadłego wyroku, wprowadzenie niemalże analogicznej zmiany również do ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne. W art. 65 ust. 10 pkt 1 tej ustawy dodano regulację, przewidującą poinformowanie podatnika, najpóźniej z upływem terminu przedawnienia, o wszczęciu postępowania karnego lub

postępowania w sprawie o przestępstwo (wykroczenie) skarbowe, powodującego nie przedawnienie się zobowiązania podatnika.

Jednakże również w przypadku tego projektu aktualne pozostają wcześniejsze uwagi o rozważeniu dokonania ewentualnych zmian dotyczących sposobu i skuteczności przekazania podatnikowi, przez właściwe organy, powyższej informacji.

D Y R E K T O R
Departamentu Prawnego i Orzecznictwa

dr Barbara Trojanowska-Wysocka